

10 клас

Урок №26

Дата:

**КИТАЙ:
ЕКОНОМІКО-ГЕОГРАФІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ,
ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ, НАСЕЛЕННЯ.**

Очікувані результати НПД: учні називають основні чинники, що визначають місце країни в міжнародному поділі праці; знаходять та аналізують необхідну інформацію для характеристики країни.

Розвивальна та виховна мета: вдосконалювати вміння шукати інформацію та здобувати нові знання; виховувати інтерес до навчання, самостійність.

Тип уроку: комбінований.

Обладнання: підручники, атласи, політична карта Азії, фізична карта Азії, ресурси Інтернету.

Опорні та базові поняття: ЕГП, природні умови, природні ресурси, густота населення, демографічна політика, урбанізація, система розселення.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК

Картографічна розминка (субрегіони, країни та столиці Азії)

Запитання

1. Які чинники відіграють визначальну роль в економічному розвитку Японії?
2. Назвіть основні особливості економічного розвитку Японії на сучасному етапі.
3. Укажіть головні складові третинного сектора економіки Японії.
4. Укажіть провідні сектори японської промисловості.
5. Які країни є найбільшими зовнішньоекономічними партнерами Японії?

III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТА ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Головним імпортером японського капіталу та інвестицій є найближчий сусід Японії — Китай. Ця країна завжди вражала мандрівників-іноземців своєю самотністю. Китай так само незбагнений, як знамениті загадкова слов'янська душа або англійська церемонність. Ви вже знаєте, що Китай посідає перше місце у світі за кількістю населення. Це потужний товаровиробник, чия продукція буквально заповнила наші ринки. Розвал світової соціалістичної системи примусив Китай взяти курс на корінне реформування економіки, що дозволило йому за короткий період вийти на перше місце у світі за розміром ВВП (за ПКС). Сьогодні на уроці ви

дізнаєтеся про чинники, які сприяли народженню ще одного економічного гіганта у Східній Азії та у світі.

Повідомлення теми, цілей і завдань уроку

IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. «Візитна картка»

Офіційна назва — Китайська Народна республіка. Площа — 9,6 млн км². Населення — 1 394, 6 млн осіб (2018 р.). Столиця — Пекін. За типологією ООН — країна, що розвивається (підтип — нова індустріальна країна). Соціалістична (комуністична) народна республіка, унітарна держава (23 провінції, 5 автономних районів, міста прямого підпорядкування (Пекін, Тяньцзінь, Шанхай, Чунцін), 2 особливі адміністративні райони — Гонконг (з 1997 року) і Макао (з 1999 року)).

2. ЕГП

Завдання (робота в парах). За картами атласу визначте особливості ЕГП Східного та Західного Китаю.

Головні ознаки: на сході Азії (близько 1/5 її площі); межує з 13 країнами (жодна з них не має високого рівня розвитку); значна частина суходільних кордонів проходить удалині від найрозвиненіших районів країни й незручна для прокладання наземних транспортних магістралей; Східний (приморський) Китай має широкий вихід до незамерзаючих морів Тихого океану — Жовтого, Східно-Китайського та Південно-Китайського; Західний (континентальний) Китай значною мірою ізольований від активного господарського життя.

3. Природно-ресурсний потенціал

Завдання 1. Прочитайте в підручнику про природно-ресурсний потенціал Китаю та зробіть припущення про розвиток певних галузей господарства та їх географію.

У Східному Китаї розташовані найважливіші для землеробства рівнини — Велика Китайська та Сунляо, родючі ґрунти, основні площі орних земель. Клімат мусонний, густа мережа повноводних річок (Янцзи, Сіцзян, Сунгарі, Ялуцзян, Хуанхе). У Західному Китаї переважають гори та нагір'я, клімат різко континентальний, річки маловоді. Лісистість 22,3 %, ліси зосереджені на північному сході та півдні країни. Великі запаси кам'яного вугілля, залізної та марганцевої руд, бокситів, цинку, олова, сурми, вольфраму, молібдену, ртуті, рідкісноземельних металів, титанових руд, урану, золота, окремих видів хімічної сировини; є родовища нафти й природного газу. Різноманітні рекреаційні ресурси. 52 об'єкти Спадщини ЮНЕСКО (2-ге місце після Італії).

Завдання 2. Порівняйте забезпеченість природними ресурсами Китаю та Японії.

4. Населення

Завдання. За текстом підручника, таблицями, діаграмами, картами атласу складіть розгорнутий план характеристики населення Китаю та визначте головні демографічні та соціальні проблеми країни.

З 1949 р. чисельність населення країни зросла понад в три рази та наближається нині до 1, 4 млрд осіб. З 1979 р. державна політика обмеження народжуваності: «Нагорода за одну дитину, прогресуюче покарання за другу й наступних дітей». Із 2016 р. запроваджена нова демографічна концепція, яка дозволяє родинам мати двох дітей. Природний приріст 5,3 ‰, поступове зменшення частки дітей та підлітків, зростання частки людей похилого віку (17,2 ‰ — 72 ‰ — 10,8 ‰); чоловіче населення переважає жіноче (52 ‰/48 ‰). Середня густота населення понад 143 особи/км², понад 80 ‰ живуть у Східному Китаї (понад 1000 особи/км²). Ханьці (китайці) — 92 ‰; а також понад 50 різних етнічних груп — чжуані, уйгури, монголи, тибетці, хуей, мяо тощо. Конфуціанство, даосизм, буддизм; понад половини населення не мають стійких релігійних переконань. Урбанізація 58 ‰, темп урбанізації — 2,3 ‰ за рік. **Найбільші міста:** Шанхай (23,7 млн), Пекін (20,4 млн), Чунцін (13,3 млн), Гуандун (12,5 млн), Тяньцзінь (11,2 млн), Шеньчжень (10,7 млн). Робоча сила — 806,7 млн (1-ше місце в світі), структура зайнятості: сільське господарство — 28,3 ‰, промисловість — 29,3 ‰, сфера послуг — 42,4 ‰. Близько 6 ‰ китайців (майже 83 млн) проживають за межею бідності, 3 ‰ (41 млн) залишаються неписьменними.

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ І СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

Завдання 1. На контурній карті позначте:

- а) кордони Китаю та країни-сусіди;
- б) умовний кордон між Західним і Східним Китаєм;
- в) найбільші міста Китаю.

Завдання 2. Сформулюйте п'ятьма реченнями факти, які вас найбільше вразили під час вивчення Китаю.

VI. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Підручник, опрацювати § 23.

2. За бажанням. Ознайомитися з переліком об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО в Китаї. Прокласти та описати маршрут туристичної подорожі до найбільш цікавих для вас об'єктів.

3. *Випереджальне* (окремим учням). Скласти повідомлення про міжнародні зв'язки Китаю та України.